

बी. ए. तृतीयवर्ष
पेपर - IX

आर्थिक विचाराचा इतिहास Unit 4 &5

नवसनातनवादी कालखंड I&II

प्रा. डॉ. स्वाती कुरमे
अर्थशास्त्र विभाग
बळीराम पाटील महाविद्यालय किन्नवट

फेडरिक लिस्ट

फेडरिक लिस्टचा संरक्षणाचा सिध्दांत :- 1841 मध्ये National system of political economy या नावाचा ग्रंथ प्रसिध्द झाला या ग्रंथामध्ये लिस्टने राष्ट्रवादी विचारसरणी मांडली.

- 1) राष्ट्राच्या विकासासाठी संरक्षणात्मक धोरण मांडले.
- 2) स्वतःतेचे राष्ट्र पाहिले नंतर विश्व ही संकल्पना मांडली.
- 3) राष्ट्र विकास हा लोकांच्या विकासाचा मुख्य मार्ग आहे

ए.सी. पीगु यांचा अर्थिक कल्याणाचा दृष्टीकोन

एस. सी.पिगुने आपल्या कल्याणकारी अर्थशास्त्रामध्ये कल्याणकारी संकल्पना मांडण्याचे कार्य केले.

ए.सी. पीगू यांचा जन्म 1877 साली इंग्लंडमध्ये झाला केब्रिज विद्यापीठातून शिक्षण पूर्ण केल्यानंतर याच विद्यापीठात पिगुची प्राध्यापक म्हणून नियुक्ती झाली Economics of Welfare हा पिगुचा प्रमुख ग्रंथ होता.

- v व्यक्तीगत कल्याण मापनक्षम असते.
- v व्यक्तीगत कल्याणाची बेरीज म्हणजे सामाजिक कल्याण होय.
- v उत्पन्नाचे समाजवितरण करण्यासाठी सरकारचा हस्तक्षेप महत्वाचा आहे.
- v देशातील लोकांचे कल्याण राष्ट्रीय उत्पन्नाचे वितरणावर आहे.
- v उत्पन्नात वाढ व समान वितरण यावर सरकारने लक्ष केंद्रीत केले पाहिजे

जोसेफ शंपीटर यांचा विकासाचा नवप्रवर्तन सिध्दांत गृहिते

- v भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेत सुरवातीला स्थैतिकता असते.
- v देशामध्ये विविध घटकांचा प्रवाह चक्रीय स्वरूपाचा असतो.

सिध्दांत :-

नवप्रवर्तन म्हणजे नवीन शोध नव्हे तर आर्थिक घटकातील उत्क्रांती होय नवीन उत्पादन तंत्राचा वापर करणे नवीन उत्पादन पध्दतीचा वार करणे नवीन वस्तुचे उत्पादन करणे नवीन बाजार वेढा निर्माण करणे एकल संघटन पध्दती एवजी भागीदारी संस्थेची निर्मिती करणे या सर्व बदलांना एकत्रित रित्या नव प्रवर्तन असे म्हणतात

THANK YOU